

МЕДИЈА ЦЕНТАР
ОДБРАНА

Јованка Шарановић
Зоран Килибарда
Јан Марчек
РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ
– наслеђе, достигнућа, изазови –
Прво издање

Рецензенти:
Проф. др *Невена Петрушић*
Бригадни генерал, ван. проф. др *Мирослав Талијан*
Проф. др *Гордана Гасми*

Издавач
Медија центар „Одбрана”

Библиотека „Војна књига”
Књига број 2334
Едиција *Фокус*

За издавача
Директор
Биљана Пашић, потпуковник

Начелник одељења за издавачку
делатност „Војна књига”
Мирослав Тохол

Уредник
Мр *Снежана Ђокић*

Главни графички уредник
Горан Јањић, дипл. инж.

Ликовно графички уредник
Станислава Струњаш

Језички редактор
Ања Глишовић

Коректор
Наташа Николић
Слађана Мирчевски

Тираж 300 примерака

Штампа
Војна штампарија, Београд

Соругит © Медија центар „Одбрана”, 2021

ISBN 978-86-335-____-

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
УНИВЕРЗИТЕТ ОДБРАНЕ
Институт за стратегијска истраживања

Јованка Шарановић
Зоран Килибарда
Јан Марчек

РОДНА РАВНОПРАВНОСТ У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

– наслеђе, достигнућа, изазови –

Београд, 2021.

Нема рецепта за живот који би свима подједнако одговарао.

Карл Јунг

САДРЖАЈ

УВОД	9
1. НАСЛЕЂЕНО СТАЊЕ – ДАЛЕКО ИЗА ВОДЕЋИХ, АЛИ НЕ НА ЗАЧЕЉУ	17
2. ОПРЕДЕЉЕЊЕ ЗА ПРОМЕНУ НАСЛЕЂЕНОГ СТАЊА: ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ, ПОДСТИЦАЈИ И ОХРАБРЕЊА	27
2.1. Функционисање родно мешовитих састава у страним армијама.....	29
2.2. Искуства из обуке жена на добровољном служењу војног рока у ЈНА.....	32
2.3. Родна равноправност као императив времена.....	35
2.4. Улога жене у ослободилачким и одбрамбеним ратовима српског и црногорског народа.....	38
3. УСПОРИВАЧИ ПРОМЕНА	41
3.1. Предрасуде и стереотипи о женској природи.....	42
3.2. Разлике између мушкараца и жена у погледу физичких способности.....	45
3.3. Опрезност у функцији превенције „сумњивих” решења.....	50
3.4. Мушка сујета и страх од позитивне дискриминације жена.....	56

4. У СУСРЕТ ВИШИМ СТАНДАРДИМА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ	61
4.1. Остваривање нормативно-правних претпоставки једнакости полова.....	62
4.2. Научна опсервација и актуелизовање проблема родне равноправности.....	70
4.3. Формирање институционалних тела и механизма родне равноправности.....	85
4.4. Оспособљавање жена за дужности професионалних војних лица путем школовања и добровољног служења војног рока.....	92
4.5. Повећање процентуалне заступљености жена у војсци и проширивање подручја њиховог ангажовања.....	104
5. ФУНКЦИОНИСАЊЕ РОДНО МЕШОВИТИХ САСТАВА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ	113
5.1. Задовољство избором професије.....	115
5.2. Прилагођеност условима рада у војној професији.....	123
5.3. Прихваћеност жена као претпостављених и као потчињених у родно мешовитим саставима.....	135
5.4. Равномерност расподеле оптерећења између мушкараца и жена.....	144
5.5. Вредновање резултата рада мушкараца и жена и њихове шансе за напредовање у служби.....	149
5.6. Спремност на премештај у други гарнизон као услов за напредовање у служби.....	159
5.7. Ефикасност родно мешовитих састава.....	165
5.7.1. <i>Образовне претпоставке професионалне ефикасности</i>	165
5.7.2. <i>Успешност родно мешовитих састава у извршавању неборбених и борбених задатака</i>	174
5.8. Социјална клима у родно мешовитим саставима.....	186
5.8.1. <i>Квалитет међуљудских односа у родно мешовитим саставима</i>	186
5.8.2. <i>Узајамна помоћ и подршка у родно мешовитим саставима</i>	192
5.8.3. <i>Сексуално узнемиравање жена као индикатор социјалне климе у родно мешовитим саставима</i>	196
5.9. Утицај повећања броја жена на вишим командним и руководиоачким дужностима на квалитет руковођења и командовања.....	203

---

6. ОТВОРЕНА ПИТАЊА И ДИЛЕМЕ	213
6.1. Потреба додатног повећавања броја жена на служби у Војсци Србије.....	214
6.2. Родно сензитивно изражавање у војсци.....	217
6.3. За квоте или против њих.....	222
6.4. Проблем замењивости жена током трудничког боловања и породиљског одсуства.....	228
ЗАКЉУЧАК	237
ЛИТЕРАТУРА	245
ПРИЛОЗИ	263

МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА”

Београд, Браће Југовића 19

e-mail: medijacentar@mod.gov.rs

www.odbrana.mod.gov.rs

Продаја

011/3201-810, 3241-254

e-mail: komercijala@mod.gov.rs

Књижара

Београд, Васе Чарапића 22

тел. 011/2184-925

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

305-055:355.08(497.11)

ШАРАНОВИЋ, Јованка, 1961-

Родна равноправност у војсци Србије : наслеђе, достигнућа, изазови / Јованка Шарановић, Зоран Килибарда, Јан Марчек. – 1. изд. – Београд : Медија центар „Одбрана”, 2021 (Београд : Војна штампарија). – 280 стр. : илустр. ; 23 см. – (Библиотека Војна књига ; књ. бр. 2422. Едиција Посебна издања)

На врху насл. стр.: Министарство одбране, Универзитет одбране, Институт за стратегијска истраживања. – Тираж 120. – Прилози: стр. 265-280. – Напомене и библиографске референце уз текст. – Библиографија: стр. 245-261.

ISBN 978-86-335-0744-8

1. Килибарда, Зоран, 1950- [аутор] 2. Марчек, Јан, 1958- [аутор]
а) Родна равноправност – Војска – Србија

COBISS.SR-ID 39621129